

A.T.M. — o prezență creatoare în viața teatrului

Lucrările Congresului educației politice și al culturii socialiste, eveniment de importanță istorică pentru dezvoltarea culturii românești contemporane, deschizător de noi orizonturi artei interpretative teatrale și muzicale, au impulsionat și activitatea Asociației noastre.

În aceste zile, ale începutului de an teatral, anotimp de intensă muncă și de corelare a multiplelor acțiuni, specifice vieții artistice, Programul de măsuri pentru aplicarea hotărârilor Congresului al XI-lea al partidului și al Congresului educației politice și al culturii socialiste ne-a mobilizat la o temeinică și exigentă reexaminare a planurilor noastre de lucru. Cîteva teze din acest Program se traduc, de îndată, în indicații concrete. Astfel, sarcina diversificării formelor de spectacol, spre a crea noi modalități de comunicare cu publicul (reprezentatii la casele de cultură și cluburi, spectacole satirice, de cîntec revoluționar și de poezie patriotică, reprezentații cu caracter de concurs etc.) ne pretinde, nouă, membrilor A.T.M., o prezență dinamică, deopotrivă profesională și civică, activizatoare. Pe linia aceasta, marcăm o limpede continuitate cu munca desfășurată în stagiunea trecută, de către Asociație, în ansamblu și la nivelul filialelor; celor 20 de filiale înființate în rețeaua instituțiilor de spectacol din întreaga țară li se vor adăuga ultimele două, la Petroșani și Tirgu Mureș. Prin aceste filiale, celule vii ale „breslei”, ne propunem să organizăm nenumărate acțiuni concrete, operative, prin care să se traducă în viață îndatorirea fundamentală a omului de cultură — educarea patriotică, revoluționară, a oamenilor muncii.

Colocviile, simpoziioanele și dezbaterile inițiate anul trecut urmează să-și lărgescă sfera. În această stagiune, discuțiile promit să fie mai profunde, iar categoriile de participanți, mai diverse. Colocviile organizate la Botoșani, Cluj-Napoca, Bacău, Constanța, Oradea, Galați, Piatra Neamț, avînd teme precise și diverse, vor constitui, credem, și prilej pentru fertile schimburi de idei și de experiențe. E de dorit (și de sperat) ca în toate aceste acțiuni creația națională să fie reprezentată la un nivel corespunzător, competitiv, în măsură să onoreze prima ediție a Festivalului național „Cîntarea României”.

Rolul nostru este de a asigura, prin toate mijloacele, o înaltă calitate a artei interpretative, pusă în slujba valorificării celor mai bune creații dramatice, teatrale și muzicale.

În acest spirit, vom continua, totodată, să participăm direct la promovarea dramaturgiei originale, prin spectacolele Studioului nostru (cum am făcut-o, în stagiunea trecută, cu textul *Excursiei* de Theodor Mănescu), străduindu-ne să descoperim noi piese, noi autori; prin filialele noastre, regizorii și actorii teatrelor din țară vor putea, la rîndul lor, să sprijine efectiv valorificarea resurselor literaturii dramatice contemporane românești.

Programul de măsuri consacră drept preocupare primordială stimularea creației și a artei interpretative de masă. Această orientare ne impune în primul rînd nouă, artiștilor profesioniști, ca entitate animată de conștiința apartenenței organice la popor, efortul integrării active în acest tip de cultură democratică. Ca atare, o coordonată deosebit de importantă a activității A.T.M. va fi dezvoltarea mișcării artistice de amatori. Am scris recent, și doresc să subliniez acest lucru, că în ultimii ani s-a manifestat o condamnabilă slăbire a contactelor, raporturi mai mult sau mai puțin formale, adesea funcționărești. A.T.M. își propune să-și reconsidere stilul de lucru și în acest sector, să afle și să fixeze cadrul și formulele organizatorice ale unei veritabile colaborări între profesioniști și amatori, între creatorii atestați și cei doar afirmați. Dincolo de legăturile firești cu teatrele populare, ca Casa creației populare, dincolo de relațiile obișnuite, de fiecare zi, dintre actorii profesioniști „instrucători” sau „oaspeți” și formațiile artistice respective, preconizăm ca, în secțiile noastre specializate, să organizăm dezbateri apte să asigure muncii practice suportul teoretic necesar.

Pentru a insufla dorința de manifestare cultural-artistică unor noi categorii de oameni ai muncii, ne propunem, ca o acțiune inedită, înființarea unor tabere de vară, echipe creatoare complexe, alcătuite din actori, regizori, scenografi, profesori, artiști lirici, balerini și instrumentiști, capabile să îndrume în mod pilduitor artiștii amatori

din zoadă, formațiile căminelor culturale. O seamă de alte inițiative și acțiuni vor însoți ampla campanie de difuzare a artei, de stimulare a talentelor neprofesionalizate. Gale, recitaluri, discuții cu spectatorii, întâlniri cu publicul tânăr — îndeosebi, cu tineretul muncitoresc, universitar, tineret policalificat — vor extinde sfera inițiativelor noastre, sporindu-le eficiența educativă.

Un rol deosebit revine, în acest ansamblu de probleme, secției de critică a Asociației, menită să determine instaurarea în teatru a unui climat de natură să lărgască orizontul politic, ideologic și profesional al slujitorilor scenei.

Într-un efort de amploare și de durată, în care creatorii se angajează cu toate puterile,

avem în față, drept prim-jalon, de etapă, un eveniment care, în sine, prezintă o impresionantă semnificație: primul festival de proporții naționale, intrat de pe acum în pregătire și atât de sugestiv intitulat „Cîntarea României”, adevărată olimpiadă a artelor interpretative, la care vor participa, deopotrivă, artiști de frunte, colective prestigioase, talentați exponenți ai maselor; este dovada vie a uriașei forțe creatoare de care dispune poporul nostru, forță căreia Programul cuprins în formula „cultură socialistă — educație politică” i-a direcționat energiile. În înfăptuirea acestui Program, Asociația oamenilor de artă din instituțiile teatrale și muzicale se va integra energie, pasionat și, nădăduim, cu adevărat creator.

Puncte de suspensie ...

AL. MIRODAN

Oameni noi — metode noi

Dificultățile fără număr pe care le întâmpină, la fiecare pas, formațiile teatrale de pe diferite meridiane, atât din cauza sempiternelor probleme financiare, sau datorită alianței film-televizuine, cât și din pricina criticii pseudo-intelectuale, dar real-derutante, au silit pe oamenii scenei să reacționeze urgent, căutînd modalități inedite pentru supraviețuirea spectacolului teatral. De calitate. (Spun „de calitate”, pentru că, reușind a fi în acord cu situația din viața cea de toate zilele, imaginile scenice de ne-calitate se descurcă destul de bine, iar porcăriile desăvîrșite dau lovituri remarcabile.) În această ordine de idei, unii mizează pe forme de publicitate izbitoare, care să excite atenția publicului, atrăgîndu-l spre teatre. Alții inițiază campanii de abonamente, umblînd din casă-n casă și încercînd a convinge lumea să cumpere, în condiții ispititoare, bilete pentru stagiunea trupei respective. Alții, încredințați că meritele piesei și spectacolului nu sînt îndestulătoare pentru a atrage publicul, și-au îndreptat atenția înspre amenajarea sălii, fie alegînd spații ieșite din comun, fie

înzestrînd sala cu elemente decorative sau de confort imbiator. Etc. etc. etc.

Printre oamenii scenei a-runcați în ultima vreme în discuția consacrată supraviețuirii, încercatul (dar și excelentul) actor francez Michel Bouquet, știut de noi, mai cu seamă, prin mijlocirea cinematografului, a sugerat o metodă care, fără a fi — în absolut — inedită, pare, în discutabil, cu totul deosebită de tehnicile folosite în general. Pornind de la constatarea că, astăzi, o parte din publicul occidental e atras de „vulgaritate și oribil” și că îi place „să respire un aer derizoriu”, Michel Bouquet propune ca, în locul publicității doritoare a elogiu însușirilor de spirit și artă ale spectacolului, să se mizeze — dimpotrivă — pe cusesurile acestuia, deoarece, potrivit actorului, e de ajuns „să nimicești în fața lor un spectacol, că se și grăbesc să-l vadă”.

E un punct de vedere a cărui valabilitate urmează ca timpul să o confirme sau ba. Pînă atunci, însă, nu mă pot împiedica să observ că, oricît de ciudat ar suna, metoda propusă de Bouquet e destul de greu aplicabilă: cine (ma-

rea problemă a publicității) face reclama (sau anti-reclama, termen foarte la locul lui, mi se pare, acolo unde se militează cu sirg pentru anti-teatru)? Cine?

Autorul însuși? Actorii? Regizorul? Producătorul? Prea puțin. Oricît s-ar strădui ei să-și înjure viitoarea premieră, numărul persoanelor atinse va fi extrem de redus: părinții, mătușile, amicii... Să nu umpli cu nici măcar o sală.

Anunțurile din ziare? Afizele de pe străzi sau din autobuze? Discutabil. Știînd că e vorba de reclamă plătită, publicul va privi cu scepticism conținutul publicității și, citind, de pildă, că noul spectacol al teatrului A.B.C. este „cel mai hidos și mai plictisitor din ultimii treizeci de ani”, va ridica din umeri: se laudă!

Drept care singura cale ră-mîne critica dramatică. Tot critica. Numai că, dacă anumiți autori pot reuși, prin relații, bani, contraservicii sau șantaj (viața!), să obțină din partea cronicarilor cîteva critici distrugătoare, alții, ei bine, alții vor aștepta zădărnice apariția înjurăturii salvatoare. Și nu o dată vom avea prilejul ca, a doua zi după premieră, dramaturgul să intre, livid, în biroul directorului, fluturînd gazetele la zi și rostind, sufocat: „m-am făcut «fin, subtil și profund». Ce au cu mine, Doamne? Ce au cu mine?”